

GROBY HARCERZY W TRÓJMIEŚCIE

SPIS TREŚCI

Wykaz grobów	5
Położenie cmentarzy i grobów	7
1. Ernest Henryk.....	9
2. Szafrąński Bronisław.....	9
3. Stawowski Jerzy	10
4. Żywicki Piotr.....	10
5. Szymański Tadeusz	11
6. Trapp – Kowalewski Ferdynand	11
7. Bilski Ryszard.....	12
8. Delong Teodor.....	12
9. Drzewuska – Cichońska Maria.....	13
10. Grzesiak Józef.....	13
11. Konieczna Irena.....	14
12. Krynicka Maria	15
13. Krzyżanowska Olga	15
14. Pykosz Zofia.....	17
15. Rusiniak Witold Lech	17
16. Sajkowski Michał	18
17. Szmelter Kazimierz.....	18
18. Szymański Kazimierz.....	19
19. Szymański Stanisław	19
20. Truszczyński Roman	20
21. Wasilewski Antoni	20
22. Kęcki Franciszek	21
23. Liczmański Alf.....	21
24. Mirau Stefan	22
25. Bednarczyk Renata	22
26. Kosycarz Zbigniew.....	23
27. Polak Bogdan	24
28. Posadzki Wojciech	25
29. Preis Mieczysław	25
30. Sobieniak Stanisław	26
31. Świerczewski Czesław.....	26
32. Wójcik Tadeusz	27
33. Żurek Alfons	27
34. Bigaj Piotr.....	28

35. Hrabowska Maria.....	32
36. Nowak Zdzisław	32
37. Polkowski Bolesław	33
38. Porożyński Benedykt	33
39. Rusinek Bogdan	34
40. Szary Marian	34
41. Szymański Henryk.....	35
42. Śmierzchalski Edmund.....	35
43. Tanaś Zygmunt i Tanaś Hanna	36
44. Dyduch Alfred	39
45. Chrzanowski Bernard.....	40
46. Gołuński Norbert	41
47. Kostecki Mikołaj.....	42
48. Luśniak Jadwiga	43
49. Ostrowska Maria.....	44
50. Ryszka Józef.....	44
51. Suchorzewska Janina	45
52. Szymborski Stanisław	45
53. Urbanek Michał.....	46
54. Domańska Bożena	47
55. Golec Józef	47
56. Podgóreczny Marian.....	49
57. Remiszewska-Damsz Teresa	50
58. Stróżyński Jan.....	51
59. Żawrocki Oskar	51

Wykaz grobów

Lp	Grób	Położenie	Cmentarz	
1.	Ernest Henryk	Nr kwatery 14 Rząd 1 Tablica upamiętniająca	A Cmentarz Garnizonowy w Gdańsku	
2.	Szafrański Bronisław	Nr kwatery 4 Rząd 4 nr grobu 11		
3.	Stawowski Jerzy	Nr kwatery 94 Rząd 12 Nr grobu 13a	B Cmentarz Łostowicki w Gdańsku	
4.	Żywicki Piotr	Nr kwatery 130 Rząd 14 Nr grobu 8		
5.	Szymański Tadeusz	Nr kwatery 1 Rząd 15 Nr grobu 13	C Cmentarz Nowy Port w Gdańsku	
6.	Trapp – Kowalewski Ferdynand	Nr kwatery 7 Rząd 4 Nr grobu 19	D Cmentarz Parafialny w Gdańsku Orunia	
7.	Bilski Ryszard	Kolumbarium przy Kaplicy Cmentarnej	E Cmentarz Srebrzysko w Gdańsku	
8.	Delong Teodor	Rejon: IX, Nr kwatery TAR I WOJ., Rząd 2, Nr grobu 512		
9.	Drzewuska – Cichońska Maria	Rejon VIII Nr kwatery GÓRKA Rząd 6 Nr grobu 3		
10.	Grzesiak Józef	Rejon IV, taras II, rząd 4, grób 21/22		
11.	Konieczna Irena	Rejon V, Nr kwatery POL VI, Rząd 1, Nr grobu 2		
12.	Krynicka Maria	Rejon IX Nr kwatery 1 wojskowa Rząd 2 nr grobu 13		
13.	Krzyżanowska Olga	Rejon IV Kwaterna TAR I Rząd 1A Grób 36		
14.	Pykosz, Zofia	Rejon IX Nr kwatery TAR IV Rząd 1 Nr grobu 107		
15.	Rusiniak Witold	Kwaterna TAR III, Rząd 1, Grób 6		
16.	Sajkowski Michał	Rejon XI Nr kwatery TAR V Rząd 1 Nr grobu 185		
17.	Szmelter Kazimierz	Rejon VI, Nr kwatery: TAR I, Rząd: 3, Nr grobu: 9		
18.	Szymański Kazimierz	Rejon V Nr kwatery POL V Rząd 1 Nr grobu 3		
19.	Szymański Stanisław	Rejon II Taras 2 Rząd 1 Nr grobu 45		
20.	Truszczyński Roman	Rejon II Nr kwatery AL. ZASŁUŻONYCH		
21.	Wasilewski Antoni	Rejon V Kwaterna TAR VII Rząd 1 Nr grobu 132		
22.	Kręcki Franciszek	1 20		F Cmentarz Ofiar Wojny w Gdańsku
23.	Liczmański Alf	1 22		
24.	Mirau Stefan	1 25		
25.	Bednarczyk Renata	Nr kwatery 19 Rząd 3 Nr grobu 5	G Cmentarz Oliwski	
26.	Kosycarz Zbigniew	Nr kwatery 6 Rząd 9 Grób 4		
27.	Polak Bogdan	Nr kwatery 15 Rząd 4 Nr grobu 13		
28.	Posadzki Wojciech	Nr kwatery 2 Rząd 6 Nr grobu 12		
29.	Preis, Mieczysław	Nr kwatery 14 Rząd 9 Nr grobu 11		

Lp	Grób	Położenie	Cmentarz
30.	Sobieniak Stanisław	Nr kwatery 30 Rząd 4 Nr grobu 16	
31.	Świerczewski Czesław	Nr kwatery 8 Rząd 6 Nr grobu 12	
32.	Wójcik Tadeusz	Nr kwatery 23 Rząd 1 Nr grobu 1	
33.	Żurek Alfons	Nr kwatery 32 Rząd 11 Nr grobu 70	
34.	Bigaj Piotr	Sektor 22 Rząd 3 Grób 7	H Cmentarz Marynarki Wojennej w Gdyni
35.	Hrabowska Maria	Sektor 55 Rząd 32 Grób 34aa	I Cmentarz Witomiński w Gdyni
36.	Nowak Zdzisław	Sektor 60, Rząd 16, Grób 16	
37.	Polkowski Bolesław	Sektor 50 Rząd 14 Numer 1	
38.	Porożyński Benedykt	Sektor 1, Rząd 5, Grób 25	
39.	Rusinek Bogdan	Sektor 52, Rząd 6, Grób 10	
40.	Szary Marian	Sektor 57 Rząd 10 Numer 84	
41.	Szymański Henryk	Sektor 26, Rząd 40, Grób 12	
42.	Śmierchalski Edmund	Sektor 61 Rząd 27 Numer 14	
43.	Tanaś Zygmunt i Anna	Sektor 50 Rząd 9 Numer 2	
44.	Dyduch Alfred		J Cmentarz w Gdyni Obłuże
45.	Chrzanowski Bernard		K Cmentarz parafii św. Mikołaja w Gdyni
46.	Gołuński Norbert	Sektor B4 Rząd 1 Grób 18	L Cmentarz Katolicki w Sopocie
47.	Kostecki Mikołaj	Sektor I1, Rząd 1, Grób 3	
48.	Luśniak Jadwiga	Sektor E7, Rząd C-15	
49.	Ostrowska Maria Marianna	Sektor B2 Rząd 6 Grób 15	
50.	Ryszka Józef	Sektor H1 Rząd 8 Grób 9	
51.	Suchorzewska Janina	Sektor B4 Rząd L Grób 16	
52.	Szyborski Stanisław	Sektor G4 , Rząd 4 , Grób 19	
53.	Urbanek Michał	Sektor C2, Rząd 5, Grób 19	
54.	Domańska Bożena	Sektor L3, Rząd 2, Grób 17	M Cmentarz Komunalny w Sopocie
55.	Golec Józef	Sektor C5 Rząd 1 Grób 11	
56.	Podgóreczny Marian	Sektor AK, Rząd 1, Nr grobu 84	
57.	Remiszewska-Damsz Teresa	Kwatera N4, Rząd 19, Grób 14	
58.	Stróżyński Jan	Sektor N5, Rząd 1, Grób 15	
59.	Żawrocki Oskar	Sektor C2, Rząd 5, Grób 19	

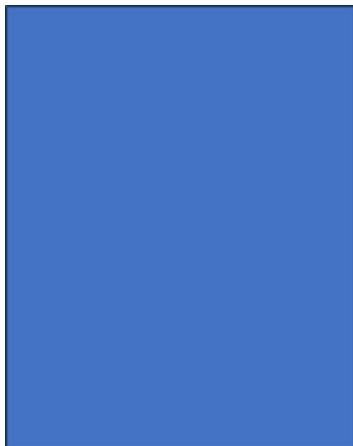
Położenie cmentarzy i grobów

Ernest Henryk

Henryk Ernest ps. „Anglik”, „Bogdan” (ur. 27 sierpnia 1924, zm. 28 grudnia 1946).

W czasie okupacji niemieckiej działał w Tajnym Hufcu Harcerzy w Gdyni. Był związany z „Gryfem Pomorskim”.

W 1945 roku zorganizował w Orłowie antykomunistyczną grupę bojową, która w 1946 roku weszła w skład Centralnego Wybrzeża AK, krypt. „KD- 111”. Oddział Ernesta przeprowadzał akcje ekspropriacyjne. 26.03.1946 r. został zatrzymany w Gdyni przez funkcjonariuszy UB. Po ciężkim śledztwie skazany na karę śmierci. Wyrok wykonano dnia 28.12.1946 r. w areszcie śledczym w Gdańsku.

Piśmiennictwo

<https://kospiracjaharcerska.pl/straceni/>

Szafrański Bronisław

Kwatera 4 Rząd 4 Grób 11

Bronisław Szafrąński (ur. 29 października 1924 w Wolnym Mieście Gdańsku, zm. 22 czerwca 2017), harcmistrz, uczestnik drugiej konspiracji niepodległościowej (1950–1953), kwatermistrz hufców gdańskich i Gdańskiej Chorągwi Harcerstwa (1957–1966).

<https://gdanska.zhp.pl/bronislaw-szafranski/>

Stawowski Jerzy

Jerzy Stawowski (ur. 1 stycznia 1922 w Kutnie, zm. 9 kwietnia 2014 w Gdańsku) – polski geodeta. W roku 1932 wstąpił do Związku Harcerstwa Polskiego. W organizacji tej piastował wszystkie funkcje: zastępowy, przyboczny, drużynowy i komendant Hufca w Chojnicach Zdobył wszystkie stopnie młodzieżowe i instruktorskie. Ma stopień Harcmistrza.

<https://gdansk.sgp.geodezja.org.pl/wp-content/uploads/2015/05/stawowski.pdf>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Jerzy_Stawowski

Żywicki Piotr

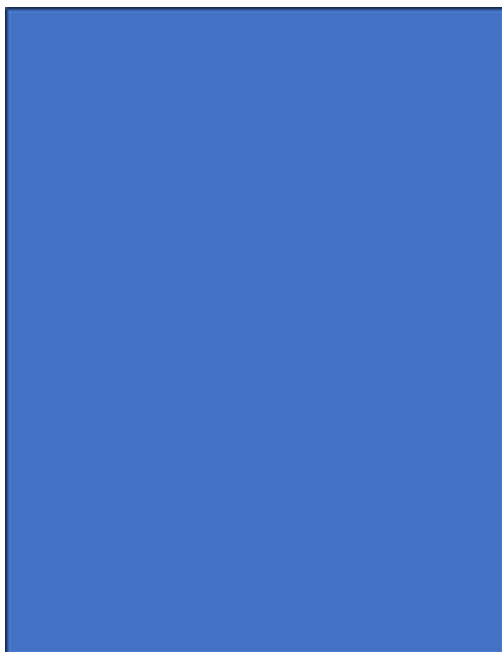
Piotr Żywicki (1964–2017) hm. członek RN ZHP, z-c komendanta Hufca Gdańsk-Wrzeszcz-Oliwa, komendant Szczepu „Rodło”.

Zastępca Przewodniczącego Rady Chorągwi Gdańskiej kadencji 2014-2018, wieloletni instruktor ZHP.

<https://gdanska.zhp.pl/zywicki-piotr/>

<https://www.facebook.com/MiastkoHufiecZHP/posts/1179049178810961/>

Szymański Tadeusz

Tadeusz Szymański (1912–1979) – harcmistrz, Komendant Hufca Gdańsk-Śródmieście (1937–1939), podporucznik WP, obrońca Wybrzeża we wrześniu 1939 r.

<https://gdanska.zhp.pl/szymanski-tadeusz/>

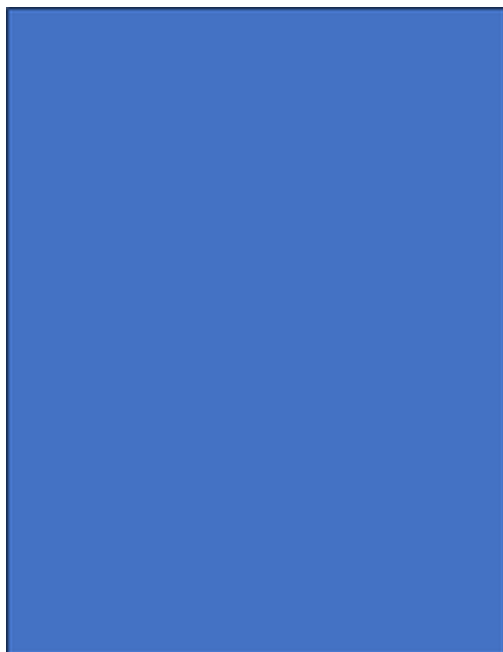
Trapp – Kowalewski Ferdynand

Ferdynand Trapp (1914–1998) – pedagog, komendant Chorągwi Gdańskiej (1958–1963), komendant Szczepu Harcerskiego „Trzech Srebrnych Strzał” Hufca Sopot (1956–1975)

<https://gdanska.zhp.pl/ferdynand-trapp/>

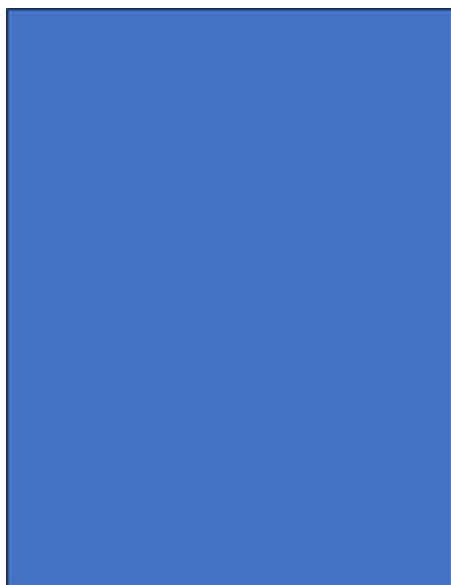
Bilski Ryszard

Ryszard Bilski (1928–2005), ekonomista, harcmistrz, hufcowy w Malborku (1959–1961), zastępca komendanta Gdańskiej Chorągwi Harcerstwa (1961–1968), komendant CWM GK ZHP w Gdyni (1969–1972).

<https://gdanska.zhp.pl/ryszard-bilski/>

Delong Teodor

Teodor Delong (1911–1992) harcmistrz, komendant Morskiej Chorągwi Harcerstwa./

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)

Drzewuska – Cichońska Maria

Maria Drzewuska-Cichońska Maria (1904–2002), nauczycielka, harcmistrzyni, komendantka Gdańsko-Morskiej Chorągwi Harcerok (1947–1949).

<https://gdanska.zhp.pl/maria-cichonska/>

Grzesiak Józef

Rejon IV, taras II, rząd 4, grób 21/22

Józef Andrzej Grzesiak, ps. „Czarny Andrzej” (ur. 11 listopada 1900 w Krakowie, zm. 18 września 1975 w Gdańsku) – instruktor harcerski w stopniu harcmistrza, żołnierz Armii Krajowej, działacz niepodległościowy.

Był drużynowym 13 Krakowskiej Drużyny Skautowej utworzonej 7 lutego 1918. Pod koniec października starsi skauci z Trzynastki biorą czynny udział w rozbrajaniu żołnierzy austriackich.

W 1920 roku tworzy Oddział Szturmowy Czarnej Trzynastki w sile 21 druhów, który został włączony do Wileńskiego Batalionu Harcerskiego. Pod koniec sierpnia oddział I bierze udział w zdobywaniu Grodna. Józef Grzesiak zostaje ranny; za umiejętność dowodzenie w szturmie na pozycje wroga zostaje odznaczony Krzyżem Walecznych. Po rozejmie uczestniczy w walkach na Wileńszczyźnie Dywizji i Litewsko-Białoruskiej gen. Lucjana Żeligowskiego, zostaje odznaczony po raz drugi Krzyżem Walecznych.

Po wybuchu II wojny światowej na polecenie władz wojskowych organizował i szkolił Wileński Harcerski batalion ochotniczy, który został rozwiązany 17 września na skutek wkroczenia na teren Polski wojsk sowieckich. W czasie okupacji niemieckiej został komendantem garnizonu AK jednej z dzielnic Wilna, a jednocześnie komendantem miejscowej chorągwi Szarych Szeregów.

Po wejściu Armii Czerwonej był poszukiwany przez NKWD jako członek i dowódca oddziału Armii Krajowej. W pierwszej połowie kwietnia, po trzech tygodniach więzienia w Wilnie, został przewieziony do Moskwy. Po wojnie został skazany przez sąd wojskowy na 10 lat obozów pracy i 5 lat pozbawienia praw obywatelskich.

25 października 1945 zbiorowym transportem został wywieziony do Workuty. Pracował tam prawie 10 lat w obozach pracy przymusowej, do Polski wrócił 11 grudnia 1955 roku.

W 1956 zostaje członkiem Głównej Kwatery ZHP i komendantem Chorągwi Gdańskiej ZHP, x tej funkcji odwołany w 1958 roku.

~~Odnaczony dwukrotnie Krzyżem Walecznych.~~

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)
2. https://kpsc.umk.pl/Content/234048/PDF/31_grzesiak_izofej_andrzej_001.pdf
3. <https://isrodowiskowyszczepharcerskimatecznik.files.wordpress.com/2020/03/jc3b3zef-andrzej-grzesiak.pdf>

Konieczna Irena

Konieczna Irena (1905-1993), harcmistrzyni, dr med., lekarz Chorągwi Wielkopolskiej Harcerok i Chorągwi Gdańskiej.

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)

Krynicka Maria

Maria Anna Krynicka (1896–1978) – nauczycielka, komendantka Lwowskiej Chorągwi Harcererek (1921–1923, 1925–1928), Naczelniczka Harcererek (1937–1945).

<https://gdanska.zhp.pl/maria-anna-krynicka/>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Maria_Ana_Krynicka

Krzyżanowska Olga

Rejon IV Kwatera TAR I Rząd 1A Grób 36

Olga Krzyżanowska (ur. [10 września 1929](#) w [Warszawie](#), zm. [22 czerwca 2018](#) w [Gdańsku](#))

W czasie II wojny światowej należała do Szarych Szeregów, za swoją działalność została odznaczona Krzyżem Walecznych.

Po ukończeniu w 1952 r. Akademii Medycznej w Gdańsku, pracowała m.in. w szpitalach w Pucku i Gdańsku. W 1980 r. wstąpiła do "Solidarności".

Od 1989 r. do 2001 była posłem na Sejm: reprezentowała w nim Komitet Obywatelski, Unię Demokratyczną a następnie Unię Wolności. Przez dwie kadencje była wicemarszałkiem Sejmu. W 2001 r. została wybrana do Senatu, w którym reprezentowała Blok Senat 2001.

Działała m.in. w Kongresie Kobiet, a w 2010 r. należała do komitetu poparcia, starającego się wówczas o prezydenturę Bronisława Komorowskiego.

Działacze opozycji demokratycznej w PRL w trakcie kampanii wyborczej w 1989. Od lewej stoją: Olga Krzyżanowska, [Roman Szymon Pawlicki](#), [Bogdan Lis](#) i [Lech Kaczyński](#)

Olga Krzyżanowska jako wicemarszałek Sejmu

<https://www.polsatnews.pl/wiadomosc/2018-06-22/nie-zyje-olga-krzyzanowska-byla-harcerka-szarych-szeregow-zostala-odznaczona-krzyzem-walczych/>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Olga_Krzy%C5%BCanowska

Pykosz Zofia

Zofia Pykosz (1912–2013) – harcmistrz, komendantka Hufca Harcerek w Jaśle i w Gdańsku.

<https://gdanska.zhp.pl/zofia-pykosz/>

Rusiniak Witold Lech

Kwaterna TAR III, Rząd 1, Grób 6

Witold Lech Rusiniak (ur. 25 grudnia 1926, zm. 23 maja 2004) – komendant Hufca Gdańsk-Wrzeszcz w latach 1957–1960, w 1963 r. założył Szczęp Harcerski „Watra” im. Floriana Marciniaka i kierował nim przez wiele lat, inicjator powołania w 1981 r. Kręgu Instruktorskiego im. Andrzeja Małkowskiego - KIHAM w Gdańsku i wybrany jego komendantem.

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)
2. <https://niezapomniani.org/srebrzysko/grave/153>

Sajkowski Michał

Michał Sajkowski, 30.06.1902 – 7.06.1989, naczelnik GK Harcerzy

W roku 1920 w Seminarium Nauczycielskim był zastępowym i przybocznym w 10 Wileńskiej Drużynie Harcerzy.

W roku 1935 odbył kurs instruktorów zuchowych w Nierodzimiu prowadzony przez Aleksandra Kamińskiego. Po kursie został mianowany komendantem hufca w powiecie brańskim.

We wrześniu 1944 organizował harcerstwo w wyzwolonym Lublinie, a zauważony przez ministra Oświaty został powołany na funkcję Naczelnika Harcerzy.

<https://gdanska.zhp.pl/michal-sajkowski/>

Szmelter Kazimierz

Szmelter Kazimierz pseud. „Skaut”, Jan Szawłowski (1922–1992), podharc mistrz, p.o. komendant HOM (1947), hufcowy Hufca Malmö z siedzibą w Lund (1949), założyciel pierwszych struktur ZHP pgK w Kanadzie po II wojnie światowej (1950), kierownik Harcerzy Starszych Okręgu Kanada ZHP pgK (1952–1954, 1958–1960).

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)

Szymański Kazimierz

Kazimierz Szymański (ur. 9 II 1875 Limanowa, zm. 9 III 1953 Gdańsk), inspektor celny, literat, działacz społeczno-polityczny.

Zasłużony dla gdańskiego harcerstwa, m.in. autor *Hymnu gdańskich harcerzy*; sztuki o głównym harcerskim motywie *Myśmy przyszłością narodu* (premiera 6 XI 1938 w hali Stoczni Gdańskiej przy Fuchswall 6 (ul. Lisia Grobla). W 1938 otrzymał od Chorągwi Gdańska tytuł Harcerza Rzeczypospolitej.

https://gdansk.gedanopedia.pl/gdansk/?title=SZYMA%C5%83SKI_KAZIMIERZ,_dzia%C5%82acz_gda%C5%84skiej_Polonii

Szymański Stanisław

Stanisław Szymański (ur. 4.10.1909, zm. 2.10. 1981) hm. komendant III Hufca ZHP w WM Gdańsku, absolwent PG, inż. okrętownictwa.

1. <https://gdanska.zhp.pl/szymanski-stanislaw/>

2. https://gdansk.gedanopedia.pl/gdansk/?title=SZYMA%C5%83SKI_STANIS%C5%81AW,_dzia%C5%82acz_gda%C5%84skiej_Polonii,_okr%C4%99towniec

Truszczyński Roman

Roman Alfons von Truszczyński (1902–1978) – nauczyciel, komendant Toruńskiej (Pomorskiej) Chorągwi Harcerzy (1924, 1924–1928), komendant Gdańsko-Morskiej Chorągwi Harcerzy (1947–1949).

<https://gdanska.zhp.pl/roman-truszczyński/>

Wasilewski Antoni

Rejon V Kwatera TAR VII Rząd 1 Nr grobu 132
Antoni Wasilewski (ur. 11 lipca 1900, zm. 7 lipca 1990).
Harc mistrz, redaktor naczelny harcerskiego pisma „Na przelaj”.
W latach 1957 - 1958 pełnił obowiązki członka komendy Chorągwi Gdańskiej.

Kęcki Franciszek

Franciszek Leon Kręcki (1883–1940) – doktor praw, bankowiec, publicysta, ps. Bobrius, dowódca Organizacji Wojskowej Pomorza, działacz kaszubsko-pomorski i Polonii gdańskiej, inicjator i współzałożyciel Harcerstwa Polskiego w Wolnym Mieście Gdańsku.

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)

Liczmański Alf

Aleja Zasłużonych

Alfons (Alf) Liczmański (ur. 10 października 1904 w Gdańsku, zm. 20 marca 1940 w Granicznej Wsi) – gdański działacz polonijny, nauczyciel, harcmistrz.

Współorganizator polskiego harcerstwa w Wolnym Mieście Gdańsku. Twórca drużyny harcerskiej im. Zawiszy Czarnego (1930), komendant hufca gdańskiego. Od 1935 komendant Gdańskiej Chorągwi ZHP.

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)
2. https://pl.wikipedia.org/wiki/Alf_Liczma%C5%84ski

Mirau Stefan

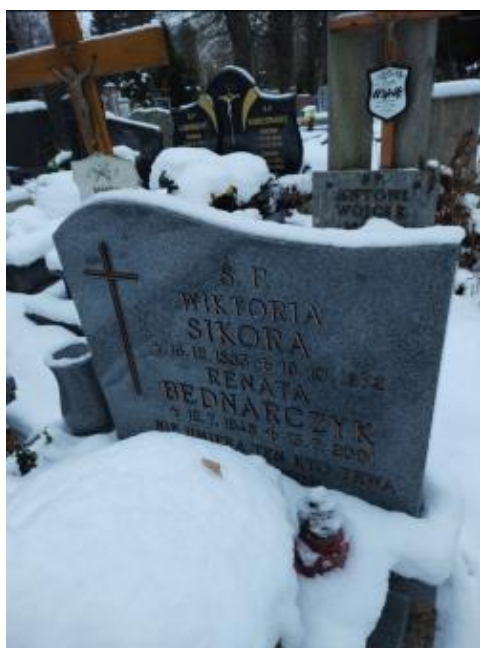
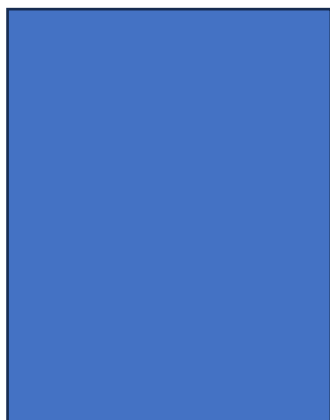

Stefan Mirau (ur. 2 sierpnia 1901 w Różnachs, zm. 24 kwietnia 1942 w Stutthofie) – polski lekarz, społecznik, działacz harcerski w Wolnym Mieście Gdańsku. W 1920 roku zorganizował pierwszą w Gdańsku drużynę harcerską im. Zygmunta Augusta i został jej drużynowym.

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)
2. https://pl.wikipedia.org/wiki/Stefan_Mirau
https://gdansk.gedanopedia.pl/gdansk/?title=MIRAU_STEFAN_WAWRZYNIEC,_dzia%C5%82acz_gda%C5%84skiej_Polonii,_patron_gda%C5%84skiej_ulicy
3. [%C5%84skiej_Polonii,_patron_gda%C5%84skiej_ulicy](#)

Bednarczyk Renata

Renata Bednarczyk, 12.07.1948 – 13.07.2001, z-ca kom. Chorągwi

Kosycarz Zbigniew

Kwatera 6 Rząd 9 Grób 4

Zbigniew Kosycarz (ur. 26 lipca 1925 w Smugawie k. Lubnia, zm. 12 stycznia 1995 w Gdańsku) – polski fotoreporter związany z Gdańskiem i Pomorzem Gdańskim.

Po wyzwoleniu, w styczniu 1945 r. organizował ZHP w Kętach ZHP.

Uczęszcza do liceum spółdzielczego w Krakowie. Przy Komendzie Chorągwi ZHP w Krakowie zorganizował Harcerską Agencję Fotograficzną. Delegowany o zakładania w Gdańsku drużyn harcerskich. Jesieni 1945 r. zostaje gospodarzem Komendy Chorągwi ZHP w Sopocie, gdzie również zakłada HAF, skupiającą młodych entuzjastów fotografii.

Studiował malarstwo w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (studiów nie ukończył). Był fotografem na transatlantyku MS Batory.

Po przeprowadzce w czerwcu 1945 do Gdańska przez kilkadziesiąt lat fotografował zniszczony, powojenny Gdańsk i jego odbudowę. Udokumentował pierwszy koncert rockowy (w gdańskim Rudym Kocie) w Polsce, wizytę de Gaulle'a, grudzień 70 (tych zdjęć nie puścili mu w redakcji), narodziny pięcioraczków w Gdańsku, sierpień 80, słynny mecz Juventus-Lechia Gdańsk, wizytę papieża w 1987 roku w Gdańsku, czy wybory w 1989 roku.

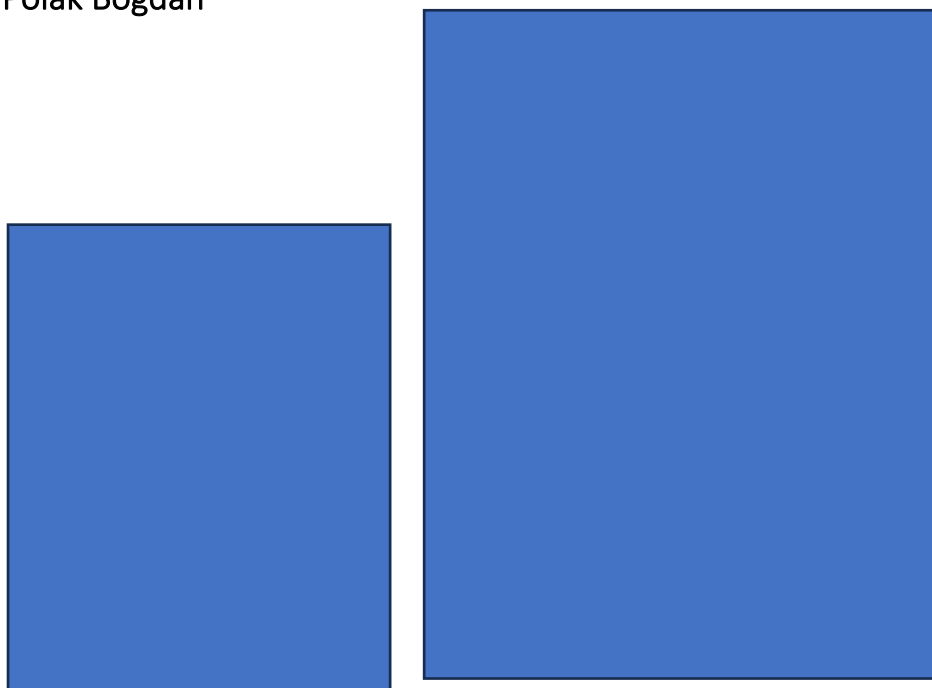
Był fotoreporterem „Dziennika Bałtyckiego” (od 1948) i od marca 1949 „Głosu Wybrzeża”. Jego fotografie ukazywały się w „Przekroju” i „Rzeczpospolitej”.

W 1972 otrzymał tytuł Gdańszczanina Roku. Laureat Nagrody Miasta Gdańska w Dziedzinie Kultury (za 1979).

Jego syn Maciej nieustrudzenie fotografuje Pomorze od lat 90. Znany jest z tego, że dokumentuje zarówno wielkie inwestycje w mieście (np. w trakcie Euro 2012), jak i te mniejsze, ale także ważne zmiany.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_Kosycarz
<https://www.gdanskstrefa.com/fotoreporter-zbigniew-kosycarz-naganiacz-halski/>
<https://dziennikbaaltycki.pl/17-rocznica-smierci-zbigniewa-kosycarza/ga/493101/zd/718306>
https://wiadomosci.onet.pl/trojmiasto/dawne-zdjecia-gdanska-kto-pamieta-taki-wrzeszcz-i-taka-zaspe/n3wz1nt?utm_source=pl.search.yahoo.com_viasg_wiadomosci&utm_medium=referal&utm_campaign=leo_automatic&srcc=undefined&utm_v=2

Polak Bogdan

Cmentarz w Oliwie Kwaterna 15 Rząd 4 Grób 13

Bogdan Polak 18.12.1949 – 28.04.1999 r. harcmistrz, zastępca komendanta Chorągwi Gdańskiej w latach 1976 – 1980.

Posadzki Wojciech

Wojciech Posadzki (1927–1989) – dziennikarz, komendant Hufca Gdańsk-Oliwa (1957–1967).
<https://gdanska.zhp.pl/wojciech-posadzki/>

Preis Mieczysław

Mieczysław Preis (ur. 24 stycznia 1930 w Toruniu, zm. 16 maja 2001 w Gdańsku) – polski nauczyciel, instruktor ZHP, komendant Gdańskiej i Lubuskiej Chorągwi ZHP uznawany za bohatera Chorągwi Gdańskiej ZHP

https://pl.wikipedia.org/wiki/Mieczys%C5%82aw_Preis

Sobieniak Stanisław

Stanisław Sobieniak pseud. „Fikus” i „Figus” (1932–2018), harcmistrz, uczestnik konspiracji w Chorągwi Mazowieckiej Szarych Szeregów (Ul Puszcza), komendant Hufca ZHP Gdańsk-Wrzeszcz (1963–1966), przewodniczący Chorągwianych Komisji Rewizyjnych i Instruktorskich (1970–1977).

<https://gdanska.zhp.pl/stanislaw-sobieniak/>

Świerczewski Czesław

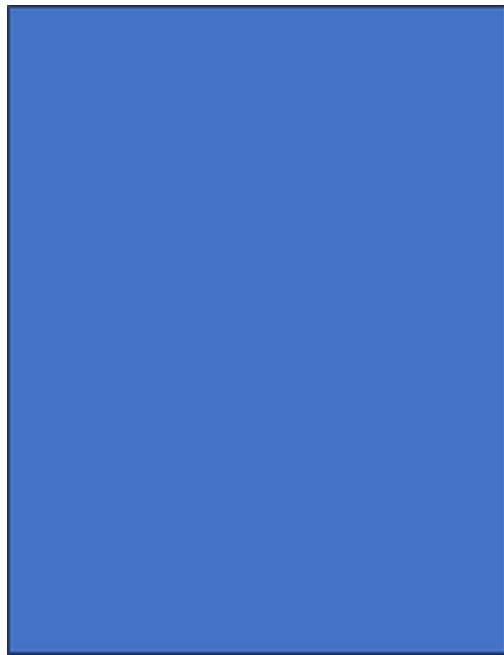
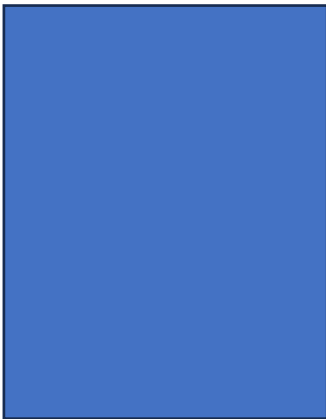

Czesław Świerczewski (ur. 16 marca 1866 w Jekaterynosławiu, zm. 29 kwietnia 1950 w Gdańsku) – inżynier, chemik, dyrektor gazowni w Łodzi, Warszawie i Gdańsku. W latach 1916–1918 był przewodniczącym Łódzkiego Związku Harcerzy Polskich.

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)

Wójcik Tadeusz

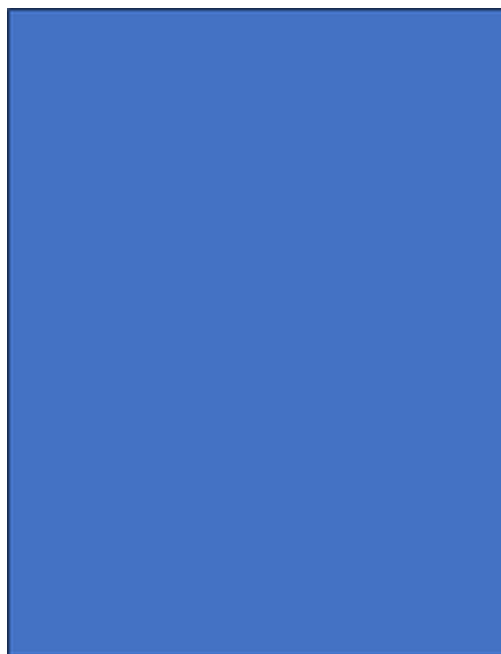

Kwatera 23 Rząd 1Grób 1

Tadeusz Wójcik (ur. 12.02.1932, zm. 23.05.1988) Harcmistrz, komendant Hufca Gdańsk - Śródmieście

Piśmiennictwo

Żurek Alfons

Alfons Żurek (1910–1939) harcmistrz, nauczyciel, komendant Hufca w Wolnym Mieście Gdańsku.

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)

Bigaj Piotr

Piotr Bigaj (ur. 26 stycznia 1929, zm. 22 sierpnia 2019 roku) Komandor Marynarki Wojennej, doskonały żeglarz i regatowiec, współzałożyciel Jacht Klubu Marynarki Wojennej „Kotwica”.

Podczas II wojny światowej pracował w Fabryce Lokomotyw w Chrzanowie jako tokarz. Po wojnie kontynuował edukację w Gimnazjum Ogólnokształcącym w Chrzanowie, którą ukończył w 1948 roku.

Od 1945 roku należał do Związku Harcerstwa Polskiego w Libiążu, pełniąc funkcje zastępowego i przybocznego w Drużynie Harcerzy, a od września 1947 roku do 12 sierpnia 1948 roku był drużynowym 11 Drużyny Harcerskiej im. gen. Władysława Sikorskiego.

W listopadzie 1950 roku został powołany do służby w Marynarce Wojennej, z którą był związany całe życie. Początkowo uczęszczał na kurs sterników w Ośrodku Szkolenia Specjalistów Morskich w Ustce, a od 1951 roku na Wydział Nawigacyjny w Oficerskiej Szkole Marynarki Wojennej jako podchorąży. Tę ostatnią ukończył w 1955 roku w stopniu podporucznika.

W 1965 roku ukończył Ekonomię Transportu Morskiego na Wyższej Szkole Ekonomicznej w Sopocie, a w 1969 roku Wyższą Szkołę Marynarki Wojennej.

12 maja 1980 roku odszedł do rezerwy w stopniu komandora porucznika.

W latach 1981-1991 roku pływał na statkach handlowych, a od 1994 do 2010 roku, kiedy przeszedł na emeryturę, był kapitanem statku naukowo-badawczego „Oceanograf 2”.

Pasją Piotra Bigaja było żeglarstwo – posiadał patent jachtowego kapitana żeglugi wielkiej oraz instruktora żeglarstwa. Przez wiele lat pływał regatowo po Bałtyku, zdobywając m.in. wicemistrzostwo Polski na „Kapitanie” w 1974 roku. W 1978 roku przepłynął 2000 Mm po Atlantyku jachtem „Kapitan II”, który miał uszkodzony ster – otrzymał za to wyróżnienie w konkursie Rejs Roku. Piotr Bigaj dowodził również żaglowcami – był przedostatnim dowódcą pierwszej „Iskry” oraz pierwszym kapitanem „Pogorii”. Łącznie odbył 35 rejsów pełnomorskich, w których przepłynął 65 875 Mm.

3 maja 2023 roku w Alei Żeglarstwa Polskiego, umiejscowionej na południowym falochronie basenu żeglarskiego im. Mariusza Zaruskiego w Gdyni, odsłonięto tablicę poświęconą Piotrowi Bigajowi.

Piotr Bigaj podczas rejsu na Kubę w 1978 roku.

Piotr Bigaj w Gdyni w 1998 roku

Tablica w Alei Żeglarsstwa Polskiego

1. <https://zeglarski.info/artykuly/slownik-biograficzny-zeglarzy-pomorskich-piotr-bigaj/>
2. https://pl.wikipedia.org/wiki/Piotr_Bigaj
3. <https://zeglarski.info/kategorie/muzeum-zeglarstwa-pomorskiego/aleja-zeglarstwa-polskiego/>

Hrabowska Maria

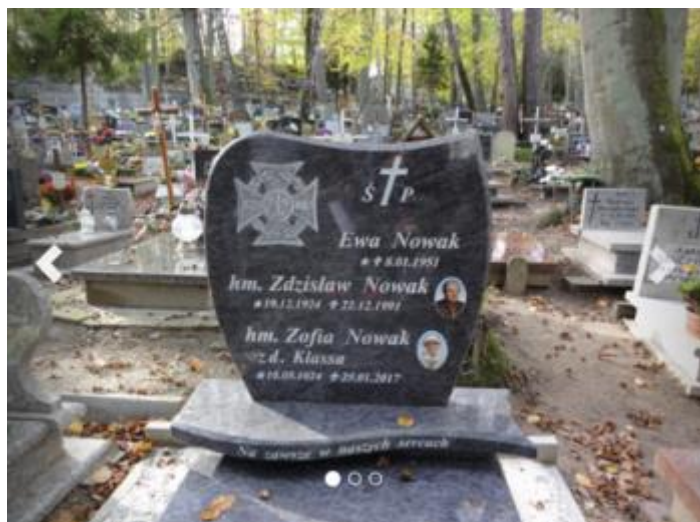
55 / 32 / 34aa

Maria Hrabowska (ur. 8 lutego 1936 w Poznaniu, zm. 14 lipca 2008 w Gdańsku) – prof. dr hab. n. med., patomorfolog, immunolog Akademii Medycznej w Gdańsku, członek NSZZ „Solidarność”, instruktorka Związku Harcerstwa Polskiego w stopniu harcmistrzyni, Przewodnicząca ZHP (1996–2001).

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)
2. https://pl.wikipedia.org/wiki/Maria_Hrabowska

Nowak Zdzisław

Sektor 60, Rząd 16, Grób 16

Zdzisław Nowak, pseud. Waligóra (ur. 19.12.1924 zm. 22.12..1991, harcmistrz, strażak, drużynowy Tajnego Hufca Harcerzy w Gdyni (1942–1945), założyciel i komendant grupy „Tajny Skauting” w Gdyni (1946).

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)
2. <https://gdynia.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=69800&inni=0&cinki=2>

Polkowski Bolesław

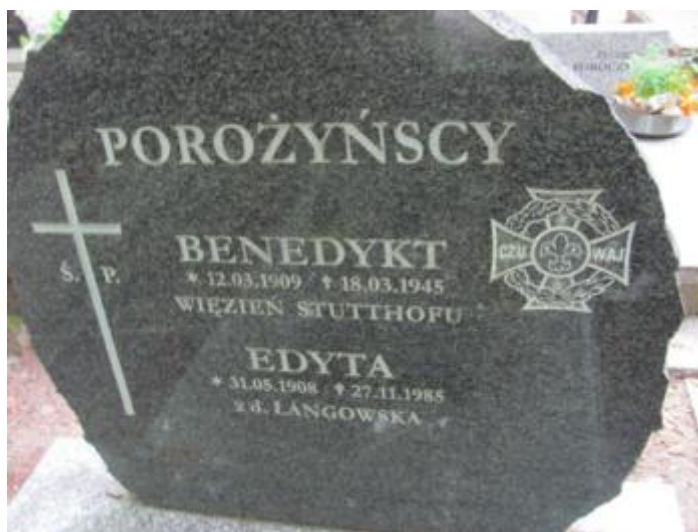

Bolesław Polkowski, pseud. Niedźwiadek (1900–1989), doc. dr ekonomii, statystyk, nauczyciel akademicki, oficer WP – kombatan, harcmistrz, hufcowy Hufca Harcerzy (1934–1936) i zastępca komendanta Harcerskiego Ośrodka Morskiego GKH (1937–1939) w Gdyni.

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)

Porożyński Benedykt

Sektor 1, Rząd 5, Grób 25

Benedykt Porożyński (ur. 1909-03-12 zm. 1945-03-18) harcmistrz, komendant Morskiego Rejonu Harcerzy w Gdyni, wizytator GK Szarych Szeregów, ps. „Beno”, Jan Śliwa-Porożyński.

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)
2. <https://gdynia.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=41360&inni=0&cinki=2>

Rusinek Bogdan

Kwaterna 52, Rząd 6, Grób 10

Bogdan Zbigniew Rusinek (ur. 1930-01-24 zm. 2017-03-24), inżynier, harcmistrz, więzień polityczny (1951–1956), komendant Hufca Harcerzy w Gdyni (1957–1959) i komendant Harcerskiego Kręgu Seniorów (2003–2013) w Gdyni.

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)
2. <https://gdynia.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=215112&inni=0&cinki=3>

Szary Marian

Sektor 57 Rząd 10 Numer 84

Marian Szary (u. 19 sierpnia 1927 roku w Gdyni, zm. 24 stycznia 2018).

Syn właściciela przedwojennej gdyńskiej stolarni.

W młodości należał do harcerstwa, a w czasie okupacji był członkiem Tajnego Hufca Harcerzy w Gdyni.

Pod koniec wojny został wywieziony na roboty do Niemiec.

Po wojnie dokończył naukę w gimnazjum męskim w Gdyni oraz gimnazjum „Conradinum” w Gdańsku. Następnie studiował na Politechnice Gdańskiej. Przez całe swoje życie zawodowe pracował w Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni.

W latach 1980-1981 był prezesem Stocznioowego Klubu Sportowego „Bałtyk Gdynia”. Wówczas to piłkarze tego klubu awansowali do I ligi. Był również członkiem kręgu Starszoharcerskiego i Kręgu Byłych Harcerzy Tajnego Hufca Harcerzy AK.

Piśmiennictwo

<https://www.gdynia.pl/co-nowego,2774/zegnamy-mariana-szarego-czlonka-szarych-szeregow,516783>

Szymański Henryk

Kwatera 26, Rząd 40, Grób 12

Henryk Szymański pseud. „Samotny Jastrząb” (ur. 24 września 1921, zm. 11 października 1981) – harcmistrz, pierwszy komendant Tajnego Hufca Harcerzy w Gdyni.

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)
2. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_Szyma%C5%84ski_\(harcistrz\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_Szyma%C5%84ski_(harcistrz))

Śmierzchalski Edmund

Sektor 61 Rząd 27 Numer 14

Edmund ps. „Biały Kruk”, „Morski Orzeł”, „Ben Hur” (ur. 9 listopada 1923 w Szubinie, zm. 1 października 2001 w Gdyni) komendant Tajnego Hufca Harcerzy Armii Krajowej (THH-AK) w Gdyni.

W 1937 ukończył siedmioklasową szkołę powszechną w Gdyni.

W latach 1936-1939 harcerz Morskiego Rejonu Harcerzy w Gdyni, uczestniczył w wielu obozach harcerskich, zdobywając stop, harcerza orlego.

Od 1937 należał do paramilitarnego Stowarzyszenia „Strzelcy” im. J. Piłsudskiego i Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Gdyni. W lipcu 1939 ukończył szkolenie PW.

We wrześniu 1939 włączył się do służby pomocniczej dla wojska w ramach Harcerskiego Pogotowia Wojennego w Gdyni.

Od pierwszych miesięcy okupacji działał w małym sabotażu. Do Tajnego Hufca Harcerzy w Gdyni,

lokalnej harcerskiej organizacji młodzieżowej, został zwerbowany w połowie stycznia 1940 przez pfm. Henryka Szymańskiego ps. „Samotny Jastrząb”, pierwszego kmdta. Do 1942 jako dca akcji specjalnych i oddz. ochrony podlegał Ryszardowi Chrzanowskiemu ps. „Wielki Wąż”. W tym okresie był też drużynowym 1 Drużyny THH (drugą prowadził Józef Wawrzyńczyk ps. „Twarde Serce”).

Do jego drużyny należały zastępy: Zygmunta Tanasia ps. „Przebiegły Ryś”, Edmunda Ciechańskiego ps. „Srebrny Lis”, Jana Góreckiego ps. „Młoda Mewa”, Stefana Nickiego ps. „Wielka Ręka”.

W lutym 1943 wszedł Komendy Hufca jako odpowiedzialny za szkolenie. Od marca 1943 przewodniczył Radzie Hufca, od tego też czasu, do rozwiązania THH-AK 28 III 1945, pełnił obowiązki komendanta.

W początkach marca 1943 nawiązał kontakt z Bronisławem Bojanowskim, wywiadowcą AK, celem podporządkowania THH Armii Krajowej. Pod koniec tego miesiąca został zaprzysiężony do AK. Został członkiem sieci wywiadu krypt. „Korpus V”. Uczestniczył w akcjach THH pod krypt. „O”, „A-A”, „B-1”, „B-2”. Od grudnia 1944 wszedł do sztabu udanej akcji „B-2”, zainicjowanej przez Joachima Joachimczyka ps. „Joachim”, koordynowanej przez S. Kaczmarka. Razem z J. Wawrzyńczykiem kierował pracą zespołów, kontrolował dostarczany materiał wywiadowczy J. *Góreckiemu, opracowującym plany rozmieszczenia m.in. fortyfikacji, lokalizacji jednostek Wehrmachtu, policji, ognisk artylerii przeciwlotniczej. W 1944 m.in. zebrał dane o silnikach lotniczych ukrytych w gdyńskiej Hali Targowej. Zostały one dostarczone na Zachód łącznie z wykradzionymi przez J. Wawrzyńczyka planami bazy wojennej w Gdyni.

Po zakończeniu działań wojennych nie ujawnił działalności w THH-AK. Kilkakrotnie tymczasowo aresztowany przez UB. Do czasu złożenia w 25 IV 1947 oświadczenia ujawniającego działalność konspiracyjną był zobowiązany do comiesięcznego meldowania się w UBP.

Był komendantem Hufca Gdynia Morskiego Rejonu Harcerzy ZHP.V Gimnazjum i Liceum im. A. Mickiewicza w Gdyni ukończył w trybie przyśpieszonym w 1948.

Od połowy 1945 zatrudniony był na różnych stanowiskach w gospodarce morskiej. Ostatnio makler okrętowy m.in. w Przedsiębiorstwie „Baltica”. Odszedł na emeryturę w 1983.

Odznaczony m.in.: Krzyż Walecznych, Złoty Krzyż Harcerski z Mieczami, Krzyż za Zasługi dla ZHP z Rozetą i Mieczami.

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)

Tanaś Zygmunt i Tanaś Hanna

Sektor 50 Rząd 9 Numer 2

Zawarli związek małżeński w 1950 roku.

Dwa następne zdjęcia dotyczą tablicy upamiętniającej Hannę Tanaś oraz Zygmunta Tanasia, ul. Witomińska 8 w Gdyni, odsłoniętej 26 maja 2018 roku

Piśmiennictwo:

1. <https://www.facebook.com/watch/?v=2032151656803825>
2. <https://www.lo3.gdynia.pl/2022/12/13/spotkanie-z-profesorem-tadeuszem-tanasiem/>

Zygmunt Tanaś

Zygmunt Tanaś „Przebiegły Rys” (ur. 2 V 1927 w Gdyni, zm. 12 III 1995 w Gdyni). Najmłodszy drużynowy konspiracyjnego Tajnego Hufca Harcerzy w Gdyni, żołnierz AK. Brał udział w akcji B1, zdobycia i przekazania Aliantom planów portu gdyńskiego, dzięki którym 18.12.1944 roku niemiecka baza, port wojskowy i pancernik Schleswig-Holstein zostały

zniszczone, a także w akcji B2 – sporządzenia map umocnień niemieckich, przeniesienia ich przez front i przekazaniu Sowietom, co pozwoliło uratować przed zniszczeniem dużą część zabudowy Gdyni.

Członek do WIN od czerwca 1945 r.

18 listopada 1945 roku został wraz z częścią własnej drużyny aresztowany przez MUBP w Gdańsku. Sądzony 20 i 21 lutego 1946 roku przez Rejonowy Sąd Marynarski. Prokuratur zażądał najwyższego wymiaru kary, ale rozprawa została odroczone a śledztwo trwało nadal. 15 czerwca 1946 roku dzięki staraniom ojca został zwolniony z więzienia z obowiązkiem meldowania się na posterunku Milicji Obywatelskiej do 20 lipca 1946 roku.

Po zwolnieniu kontynuował naukę w Liceum Ogólnokształcącym przy ul. Morskiej.

W 1949 roku rozpoczął studia w Akademii Lekarskiej w Gdańsku, ale został zmuszony do ich przerwania. Po wielu staraniach dostał się na Wydział Lekarski Akademii Medycznej w Warszawie, gdzie zaliczył trzy lata. Studia ukończył w Akademii Medycznej w Gdańsku w 1958 roku.

Pracował m.in. w Stoczni Remontowej w Gdańsku, a od 1 maja 1967 roku do 31 czerwca 1990 pełnił obowiązki lekarza okrętowego Polskiej Linii Oceanicznych. Pływał na różnych statkach m.in. Stefanie Batorym - po wszystkich morzach i oceanach świata.

Opracował wspólnie z dr Leonem Lubeckim książkę „Tajny Hufiec Harcerzy Gdynia” przedstawiającą strukturę i działalność organizacji w latach 1939-45.

Po przejściu na emeryturę walczył o zachowanie prawdy historycznej - dał temu wyraz w liście otwartym z kwietnia 1993 r., a w ślad za tym pismem z dnia 24 czerwca 1993 r. wystąpił z wnioskiem do Naczelnika Szarych Szeregów „Orszy”, Prezesa Stowarzyszenia Szarych Szeregów hm Stanisława Broniewskiego o nadanie legitymacji z lilijką ze znakiem Polskiej Walczącej Druhnom i Druhom Tajnego Hufca Harcerzy lat 1939-1945 z Gdyni. Lista do nadania 42 osobom odznaczeń została przyjęta 1 załatwiona pozytywnie.

Od kwietnia 1945 r. był członkiem ZHP, przybocznym drużyny żeglarskiej w Liceum, później prowadził drużynę żeglarską w Gimnazjum O.O. Jezuitów. Od listopada 1946 roku do końca 1947 roku był członkiem Komendy Morskiego Rejonu Harcerzy. W latach 1956/57 brał udział w reaktywowaniu harcerstwa w Gdyni. Był zaangażowany w wychowanie pokoleń harcerskich żeglarzy.

Piśmiennictwo

1. https://kpsc.umk.pl/Content/95015/Tanas_Zygmunt_42_651_Pom.pdf

Hanna Tanaś

Hanna Tanaś z d. Momocińska ps. „Hanka” (ur. 6 grudnia 1926 roku w częstochowskiej dzielnicy Błeszno, zm. 11 lutego 2020 w Warszawie).

Harcerka i łączniczka Szarych Szeregów oraz od 11.11.1942 do 15.01.1945 roku - żołnierka wywiadu Inspektoratu Radom Okręgu Kieleckiego Armii Krajowej. W konspiracji zajmowała się m.

in. kolportażem gazetek, przносиła meldunki oraz rozpracowywała osoby wskazane przez dowódcę.

Aktywnie uczestniczyła w procesach powojennego odradzania się Ruchu Harcerskiego - na historycznym Zjeździe Łódzkim w 1956 roku, reaktywującym Związek Harcerstwa Polskiego, skutecznie broniła symboli harcerskich, a następnie m. in. przez wiele lat działała w Stowarzyszeniu Szarych Szeregów - jako członkini Zarządu Oddziału Morskiego SSzSz, zaś od 2006 roku – Rady Naczelnej Stowarzyszenia.

Piśmiennictwo

1. <https://dzieje.pl/aktualnosci/hm-hanna-tanas-pshankaodeszla-na-wieczna-warte>
2. <https://martawronska.wordpress.com/2018/02/14/hanna-tanas-harcerka-i-laczniczka-szarych-szeregow/>

Dyduch Alfred

Alfred Dyduch (ur. 31 października 1925, zm. 18 września 1939).

Był uczniem szkoły nr 4 i członkiem 129 Pomorskiej Drużyny Harcerskiej "Wiewiórek".

Tuż przed wybuchem wojny, Dyduch, wraz z bratem i ze swoim zastępowym, Romanem Sadeckim, zgłosił się do służby pomocniczej w Lądowej Obronie Wybrzeża.

Jako łącznik nosił rozkazy do baterii Canet i przedzierał się do oddziałów, z którymi dowództwo Lądowej Obrony Wybrzeża straciło łączność. W jednej z tych akcji, pod Kosakowem, został lekko ranny.

13 września zgłosił się na ochotnika do kompanii wypadowej, której zadaniem było przeprowadzanie przeciwuderzeń na Niemców wdzierających się w rejon Obłuża. 16 września brał udział w nocnym wypadzie na elektrownię. Dzień później przedarł się do Gdyni, gdzie namówił swoich kolegów do przejścia na Kępę. 18 września kompania wypadowa przeprowadziła natarcie na Niemców napierających coraz silniej na Nowe Obłuże. Idący w awangardzie 13 latek postanowił zniszczyć tarasujące drogę polskim żołnierzom gniazdo CKM. Niestety seria z karabinu prawie oderwała mu nogę. Jarmoc, polski żołnierz, przyniósł broczącego krwią Dyducha do domu Kulaszewskiego. Kulaszewski zaopiekował się nim, udostępniając mu poślanie. Chłopiec, pomimo poważnych obrażeń był spokojny i do ostatniej chwili trzymał mocno swój karabin. Wkrótce zmarł. 19 września Dyduch spoczął w tymczasowej mogile koło domu Kulaszewskiego.

Osiem dni później rodzina w tajemnicy przeniosła zwłoki na niedaleki cmentarz. W kwaterze 43 żołnierzy poległych we wrześniu na Obłużu umieszczona jest tablica z jego nazwiskiem (zasłania ją jałowiec).

Tablica pamiątkowa w miejscu śmierci Alfreda Dyducha

Piśmiennictwo

1. <https://historia.trojmiasto.pl/Zanim-dzieci-zginely-w-Powstaniu-Maly-bohater-z-Gdyni-n50770.html>
2. https://pl.wikipedia.org/wiki/Alfred_Dyduch

Chrzanowski Bernard

Bernard Chrzanowski herbu Nowina (ur. 27 lipca 1861 w Wojnowicach, zm. 12 grudnia 1944 w Konstancinie) – polski działacz społeczny i polityczny, adwokat, kurator szkolny, prezes Związku Sokołów Wielkopolskich, senator IV kadencji w II RP.

W latach 1921-1928 pełnił funkcję Kuratora Okręgu Szkolnego Poznańskiego. Wówczas bardzo ściśle współpracował z harcerstwem. Na potrzeby tej organizacji wydał zbiór swoich artykułów publikowanych wcześniej na łamach czasopisma harcerskiego „Czuj Duch”. Wydał też zbiór gawęd dla harcerzy „Z Ojczyzny”. 16 maja 1937 odsłonił pomnik „Harcerzom poległym w walkach o niepodległość” na Malcie w Poznaniu.

Odnaczony m.in. Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski (2 maja 1923)

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)
2. <https://www.sejm-wielki.pl/album.php?b=sw.33906&obrazek=c7e71df7b60d8db892c830af41e2f350>
3. <https://ksiegarnia.pwn.pl/Z-ojczyzny,162005061,p.html>

Gołuński Norbert

Norbert Sylwester Gołuński Witold Krajewski vel Sylwester Jabłoński vel Mieczysław Niedźwiecki vel Zbigniew Raczyński pseud. „Bombram”, „Nord”, „Witold” (ur. 22 września 1919 w Gdańsku, zm. 23 kwietnia 2000) – oficer Armii Krajowej, podporucznik marynarki czasu wojny Polskiej Marynarki Wojennej, kapitan żeglugi wielkiej, cichociemny.

W 1937 roku wstąpił do gimnazjalnej morskiej drużyny harcerskiej.

Odznaczony m.in. Krzyż Srebrny Orderu Virtuti Militari (1946 albo 1948), Krzyż Walecznych (15 sierpnia 1946).

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)
2. <https://graedu.pl/content/6056.html>

Kostecki Mikołaj

Kwaterna I1-1-3

Mikołaj Kostecki (ur. 19 grudnia 1924 w Druż, zm. 3 listopada 2009 w Sopocie) – polski naukowiec, doktor inżynier elektroniki, rektor Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni (1981), działacz Szarych Szeregów, przewodniczący komisji zakładowej NSZZ "Solidarność" w Wyższej Szkole Morskiej, działacz Solidarności Walczącej.

W latach 1942-1945 zaangażowany był w Białymstoku w działalność Szarych Szeregów ps. "Mewa". Brał udział w akcjach wywiadowczo-dywersyjnych i zdobył stopień kaprala podchorążego. W sierpniu 1944 roku ranny w ramię podczas jednego z nalotów niemieckich.

[https://pl.wikipedia.org/wiki/Mikołaj_Kostecki_\(inżynier\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Mikołaj_Kostecki_(inżynier))

Luśniak Jadwiga

Kwata E7-C-15

Jadwiga Luśniak ps. „Wichura” (ur. 22 maja 1898 w Rzeszowie, zm. 10 kwietnia 1988) – polska instruktorka harcerska, historyk harcerstwa, nauczycielka.

Od młodości zaangażowała się w działalność harcerską w szeregach Pomorskiej Chorągwi Harcerek. Była jednym z organizatorów obozu ogólnopolskiego na Polance Redłowskiej, który odwiedziło kilkuset instruktorów brytyjskich z małżeństwem Baden Powellów na czele. W 1934 organizowała Zlot Pomorskiej Chorągwi Harcerek w Funce koło Chojnic, na którym przygotowała swoje podopieczne do sprawdzianu umiejętności na III Jubileuszowym Zlocie Harcerstwa Polskiego w Spale, zorganizowanego w XXV-lecie ZHP. Pomorskie harcerki zebrały na zlocie w Spale bardzo dobre oceny. Poza pracą ze starszą młodzieżą Luśniak aktywnie zajmowała się ruchem zachowawczym. Interesowała się również drużynami wiejskimi. Kładąc nacisk na patriotyczne wychowanie kierowała się hasłami programowymi: „Trzymamy straż nad Bałtykiem” i „Twierdzą nam będzie każdy próg”.

W 1938 jako podinspektor Przynależności Obronnej Kobiet została komendantką Pomorskiego Pogotowia Harcerek. We wrześniu 1939 czynnie uczestniczyła w obronie Torunia, m.in. kopiąc rowy i zajmując się obsługą transportów wojskowych i ludności cywilnej.

Po wojnie Jadwiga Luśniak kontynuowała pracę jako pedagog i instruktor harcerstwa. Kierowała referatem kształcenia w Wydziale Gospodarczym Komendy Chorągwi Harcerek oraz Wydziałem Organizacyjnym Komendy Chorągwi Gdańsk, była również zastępcą komendanta chorągwi. Doszła do stopnia harcmistrzyni. Po przejściu na emeryturę zajęła się opracowaniem historii Pomorskiej Chorągwi Harcerek w latach 1919–1939. Efektem jej pracy stało się sześć tomów maszynopisu.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Jadwiga_Lu%C5%9Bniak

Ostrowska Maria

Kwaterna , Rząd , Grób

Maria Ostrowska (ur. 19 maja 1906 w Rumianie, zm. 10 października 2000) – polska nauczycielka, pierwsza komendantka Hufca i Chorągwi Harcerek w Wolnym Mieście Gdańsku.

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)
2. https://pl.wikipedia.org/wiki/Maria_Ostrowska

Ryszka Józef

Józef Marek Ryszka (ur. 18 grudnia 1893 w Bestwinie, zm. 14 listopada 1970 w Sopocie) – polski ziemianin, major piechoty Wojska Polskiego, działacz rolniczy i społeczny, polityk, senator i poseł na Sejm w II RP.

Od 1911 roku był skautem. W 1914 roku wyruszył z drużyną skautową do Krakowa, gdzie 6 sierpnia tego roku wstąpił do właśnie tworzonych oddziałów polskich.

Odznaczony Krzyż Srebrny Orderu Wojskowego Virtuti Militari (1921), Krzyż Walecznych (czterokrotnie, po raz pierwszy w 1921).

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)

Suchorzewska Janina

Janina Stefania Suchorzewska, z domu Tatariewicz pseudonim Myszka (ur. 31 marca 1930 w Warszawie, zm. 20 kwietnia 2021 w Gdyni) – polska anestezjolożka, prof. dr n.med., harcerka, uczestniczka powstania warszawskiego. W 1942 została członkinią Szarych Szeregów.

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)
2. <https://gumed.edu.pl/63683.html>

Szyborski Stanisław

G4-4-19

Stanisław Szyborski (ur. 25 kwietnia 1906 w Warszawie, zm. 13 marca 1983 w Sopocie) – polski inżynier, specjalizujący się w badaniach środowiska wodnego, założyciel Stacji Morskiej w Sopocie i wiodący organizator polskiej oceanologii, harcmistrz.

Propagator turystyki kajakowej, autor przewodników dla wodniaków.

Działacz harcerski odznaczony złotym krzyżem „Za zasługi dla harcerstwa”. Współzałożyciel i członek pierwszego Zarządu Akademickiego Związku Morskiego założonego we Lwowie w 1933 roku.

Uczestnik w stopniu oficera w pierwszym rejsie „Zawiszy Czarnego” do Londynu pod dowództwem Generała Mariusza Zaruskiego.

W czasie okupacji działał w Armii Krajowej.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Stanis%C5%82aw_Szyborski

Urbanek Michał

Kwatera C2, Rząd 5, Grób 19

Michał Władysław Urbanek (ur. 18 września 1886 w Kawęczynie, zm. 18 lutego 1982 w Sopocie) – polski nauczyciel filolog, pedagog, harcmistrz, działacz oświatowy, harcerski i społeczny, podczas II wojny światowej organizator tajnego nauczania.

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)
2. https://pl.wikipedia.org/wiki/Micha%C5%82_UrbaneK

Domańska Bożena

Kwata L3, Rząd 2, Grób 17

Bożena Domańska z Tucholskich Bożena (ur. 15.04.1903, zm. 19.12.1985), nauczyciel akademicki, harcmistrzyni, komendantka Wielkopolskiej Chorągwi Harcerek (1924–1925), komendantka sopockiego Hufca Harcerek (1948–1949), uczestniczka Powstania Wielkopolskiego.

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)
2. <https://sopot.grobonet.com/grobonet/start.php?id=wyniki&name=Doma%C5%84ska+Bo%C5%BCena+&submit=Szukaj>

Golec Józef

Sektor C5 Rząd 1 Grób 11

Józef Golec (ur. 30 marca 1935, zm. 26 sierpnia 2017) pedagog, podharcistrz, biograf i kronikarz, działacz społeczny, organizator turystyki, nauczyciel plastyki, organizator wielu konkursów plastycznych młodzieży szkolnej, twórca ekslibrisów

głównie dla esperantystów o tematyce esperanckiej oraz judaiców; popularyzator rodzinnego Śląska Cieszyńskiego oraz Sopotu.

W latach 1965–1982 był dyrektorem Szkoły Podstawowej nr 8 im. Jana Matejki w Sopocie. Szkołę tę, jako drugą szkołę podstawową w kraju, wprowadził do międzynarodowego zespołu Szkół Stowarzyszonych UNESCO (1973). Szkoła była znana z szerokiej działalności turystycznej, harcerskiej, esperanckiej, szachowej i plastycznej.

Włączył się w działalność szczeplu, który nosił imię kontradmirała Włodzimierza Steyera. Początkowo jako instruktor szczeplu, by we wrześniu 1973 r. objąć obowiązki komendanta szczeplu.

W 1974 r. został mianowany podharc mistrzem. Od tego czasu szczepl zaczął rozwijać skrzydła, głównie w działalności turystycznej i w kontaktach międzynarodowych. Początkowo organizował dla harcerzy krótkie wypady piesze i rowerowe, by z czasem przejść do długich obozów wędrownych. Harcerze zaczęli brać udział w rajdach regionalnych i ogólnopolskich, także harcerskich, np. w Ogólnopolskim Harcerskim Rajdzie Świętokrzyskim. Do dużego sukcesu należy zorganizowanie w 1975 r. obozu wędrownego, podczas którego harcerze przeszli ponad 400 km z Rumunii do Zakopanego.

<https://gdanska.zhp.pl/jozef-golec/>

https://pl.wikipedia.org/wiki/J%C3%B3zef_Golec

Podgóreczny Marian

Marian Podgóreczny pseud. „Żbik” (ur. 2 lutego 1927, zm. 3 marca 2018) – polski dziennikarz, radca prawny, pisarz, starszy ułan Armii Krajowej, ostatnio w stopniu porucznika. Podczas wojny Drużynowy Tajnej Drużny Harcerzy pod pseudonimem „Żbik”. W latach 1947–1950 był redaktorem naczelnym Pomorskiej Czuwajki – miesięcznika Pomorskiej Chorągwi ZHP w Bydgoszczy.

Odznaczony m.in. Krzyż Srebrny Orderu Virtuti Militari (1944), Krzyż Walecznych dwukrotnie (1944 Komenda Główna AK, 1948 Ministerstwo Obrony Narodowej, Londyn).

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)

Remiszewska-Damsz Teresa

Kwaterna N4-19-14

Teresa Remiszewska-Damsz (ur. 19 czerwca 1928 w Międzychodzie, zm. 2 marca 2002 w Sopocie) – polska żeglarka, jachtowy kapitan żeglugi wielkiej, instruktorka żeglarstwa, harcmistrz Związku Harcerstwa Polskiego i członkini Rady Harcerskiego Kręgu Morskiego, prekursorka samotnego kobiecego żeglarstwa w Polsce.

W 1970 jako pierwsza Polka odbyła samotny rejs po Bałtyku na jachcie *Zenit*, na trasie długości 690 mil. Za ten wyczyn otrzymała w 1970 roku III nagrodę „Rejs Roku”. Rejs i nagroda przyniosły jej popularność, przez co mogła wziąć udział w 1972 roku w IV Transatlantycznych Regatach Samotnych żeglarzy OSTAR, w których wystartowała na jachcie *Komodor*. Była czwartą w historii żeglarstwa kobietą, która samotnie przepłynęła Atlantyk (w czasie 57 dni, 3 godzin i 18 minut).

Była żoną Jerzego Damsza, ostatniego dowódcy 307 Dywizjonu Myśliwców Nocnych walczącego w Anglii.

23 grudnia 1982 r., wraz z mężem została zatrzymana w związku z działaniami operacyjnymi prowadzonymi w ramach sprawy operacyjnego rozpracowania kryptonim „Mątwą” dotyczącej sporządzania i przechowywania pism i materiałów sygnowanych przez Ochotniczą Pomoc w Obronie Społecznej „Solidarność”. Po blisko trzech miesiącach pobytu w aresztach śledczych w Gdańsku i Warszawie, w dniu 21 marca 1983, ze względu na pogarszający się stan zdrowia, Teresie Remiszewskiej-Damsz uchylono areszt tymczasowy i orzeczono dozór milicyjny.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Teresa_Remiszewska

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/konspiracja/100818,Nasze-dzis-i-jutro-Represje-wobec-Teresy-Remiszewskiej-Damsz.html>

Stróżyński Jan

Sektor N5, Rząd 1, Grób 15

Stróżyński Jan (ur. 20.10.1903, zm. 4.03.1992), nauczyciel, harcmistrz, komendant Gdańsko-Morskiej Chorągwi Harcerzy, kapitan AK i Szarych Szeregów.

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)
2. <https://sopot.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=30977&inni=0&cinki=2>

Żawrocki Oskar

Kwaterna B3, Rząd B, Grób 2

Oskar Żawrocki (ur. 15.04.1901, zm. 12.11.1988) – instruktor ZHP, zastępca komendanta Gdańskiej Chorągwi Harcerzy, dowódca tajnych Harcerskich Oddziałów Bojowych w Gdańsku.

Piśmiennictwo

1. [Szczegółowy życiorys](#)
2. <https://sopot.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=1919&inni=0&cinki=4>
3. [https://gdansk.gedanopedia.pl/gdansk/?title=%C5%BBAWROCKI OSKAR, pedagog, dzia%C5%82acz harcerski i spo%C5%82eczny](https://gdansk.gedanopedia.pl/gdansk/?title=%C5%BBAWROCKI%20OSKAR,%20pedagog,%20dzia%C5%82acz%20harcerski%20i%20spo%C5%82eczny)